

Miloš Petrović, LL. M.

novinar u Službi za informisanje,

Direkcija za marketing i odnose s javnošću Kompanije „Dunav osiguranje“

milos.petrovic@dunav.com

ŠESTA KONFERENCIJA POVODOM DANA EVROPE

INOVACIJE POČIVAJU NA ZNANJU, NOVCU I POVERENJU

Bankovna unija, fiskalna unija, ili korak dalje, ka političkoj uniji? Dvadeset i sedam zemalja „evropskog bloka“ Dan Evrope dočekale su opterećene novim idejama o funkcionisanju jedinstvenog ekonomskog prostora, dok je Republika Srbija iščekivala kraj izbornog ciklusa koji bi je izveo na put daljih reformi. Simbolično ili ne, Šesta godišnja konferencija održana je u Narodnoj banci Srbije 10. maja, na temu „**Inovacije i preduzetništvo: alat za uspeh na tržištu EU**“. Prema tradiciji, organizator skupa povodom evropskog praznika bio je Fakultet za ekonomiju, finansije i administraciju (FEFA), uz podršku Delegacije Evropske unije u Srbiji, Kancelarije za evropske integracije i Centra za promociju nauke. Skup su svečano otvorili prof. dr Goran Pitić, predsednik Saveta FEFA, doc. dr Milica Delević, direktor Kancelarije za evropske integracije, Mete Kjuel Nilsen, ambasador Kraljevine Danske u Srbiji kao predstavnik zemlje koja predsedava Evropskoj uniji, te ambasador EU u Srbiji Vensan Dežer.

Profesor Pitić izdvojio je problem nezaposlenosti među mladima i potrebu da se njihov talenat iskoristi za dobrobit sistema, skrenuvši pažnju na pojačan trend odliva mozgova – uprkos manjkavostima obrazovnog sistema i njegovoj nedovoljnoj prilagođenosti tržištu rada. Inovacije počivaju na znanju, novcu i poverenju. Država može da pomogne jer teme ovakvog karaktera zahtevaju institucionalno liderstvo, s obzirom na to da su dugoročnog karaktera.

– Inovacijama i preduzetništvom mnoge zemlje u svetu obezbeđuju sebi konkurentske prednosti, tako da mogu osigurati dugoročnu budućnost i prosperitet – zaključio je prof. dr Goran Pitić.

O tome šta danas znači Evropa diskutovala je dr Milica Delević, ističući da se najpre radi o privrženosti zajedničkom sistemu vrednosti, koji počiva na solidarnosti, jedinstvenom tržištu, poštovanju principa demokratije i ljudskih prava, uvažavanju različitosti i produblivanju integracija. Govoreći o aktuelnoj krizi u EU, Delević je istakla da pojedini teoretičari prošlost EU nazivaju „istorijom prevazilaženja kriza“, te da i u ovom naletu predstoji bliže i čvršće povezivanje među njenim članicama. Izazovi koji očekuju Srbiju jesu završetak izbornog procesa, zaključno s formiranjem Vlade Srbije, kao i nastavak rada na reformama, koji bi omogućio dalje promene koje utiču na život ljudi. U tom smislu, dr Delević je izdvojila dve „strome sudije“: Evropsku komisiju i građane Srbije.

Ambasador EU u našoj zemlji Vensan Dežer čestitao je prisutnima Dan Evrope, da bi se zatim osvrnuo na princip solidarnosti među zemljama članicama u vreme krize, koji se u trenutnim privrednim okolnostima stavlja na test. Aktuelni izborni procesi u evropskim zemljama iziskuju potrebu za dobrom upravom. Dva najbitnija elementa u tom smislu jesu pravda i poverenje. U zemljama EU, pored neophodnosti fiskalnih i budžetskih promena i rešavanja pitanja javnog duga, radi se na izradi nove finansijske perspektive za period 2014 – 2020, kao i na primeni ciljeva strategije „Evropa 2020“, zasnovane na inovacijama i preduzetništvu radi povećanja konkurentnosti i rasta. Vensan Dežer smatra da su napori Srbije u usvajanju strategije očigledni, ali se problem ogleda u njenoj primeni. Stopa investicija u oblast privatnog i javnog istraživanja u Srbiji iznosi tek 0,3 odsto BDP-a, u poređenju sa tri procenta u EU. Politika spram malih i srednjih preduzeća pokazuje određene pomake; definisana je strategija, što predstavlja dobar početak, ali se mora uraditi više. Evropska unija do sada je investirala 67 miliona evra u mala i srednja preduzeća, a počela je i sa sprovođenjem projekata za stimulisanje inovacija u kompanijama male i srednje veličine, u saradnji sa Svetskom bankom. Izazovi koji očekuju novu vladu obuhvataju restrukturiranje, nastavak privatizacije preduzeća u društvenom vlasništvu, reformu penzijskog sistema i napredak ka izvozno orijentisanjoj ekonomiji.

Ambasador Kraljevine Danske u Srbiji Mete Kjuel Nilsen dobila je priliku da svojim izlaganjem zaokruži uvodni deo konferencije. Ambasador Nilsen kao predstavnik zemlje koja je u tom periodu predsedavala Savetom Evropske Unije, najpre je čestitala dr Milici Delević na dodeli statusa kandidata našoj zemlji za članstvo u Evropskoj uniji. Pored uvoza, inovacija i dobre prakse iz inostranstva, zarad konkurentne prednosti u globalizovanom svetu, neophodne su i inovacije na domaćem planu. To se može ostvariti pogodnim zakonodavnim okvirom, saradnjom između visokog obrazovanja i privatnih firmi, kao i motivisanjem mladih da se bave preduzetništvom, „što je možda i najbitniji faktor“. Vlada mora hrabriti pojedince voljne

da rizikuju i započnu svoj biznis, one koji su spremni da ulože napor kako bi sproveli svoje ideje, na primer pomoću start-up kredita ili poreskih olakšica. Saradnja između obrazovnog sektora i privatnih firmi otvara mogućnosti inovatorima za testiranje ideja u praksi. Mete Kjuel Nilsen izdvaja primarno i sekundarno obrazovanje, ali i roditelje, kao glavne faktore koji ne čine dovoljno da utiču na stav mladih prema preduzetništvu. Mladi teže za stabilnošću povezanom sa zaposlenjem u javnom sektoru, umesto da upotrebe svoju kreativnost u svrhu stvaranja sopstvenog biznisa. Kao završni komentar, ambasador Kjuel Nilsen iznela je predlog da se u kampanju o podizanju svesti o preduzetništvu više pažnje obrati na predstavnike uspešnih malih i srednjih preduzeća, kao svojevrsnih uzora za firme slične veličine.

Nakon otvaranja konferencije, usledio je celodnevni program, koncipiran prema sledećim oblastima: „Politika inovacija u Srbiji“, „Preduzetništvo – poslovno okruženje i obrazovanje“, „Kreativne industrije u Srbiji“. Za moderatore panela angažovani su profesori FEFA dr Ana S. Trbović i dr Nebojša Savić, uključujući i dekana dr Mihaila Crnobrnju, dok su, pored eminentnih domaćih stručnjaka iz različitih institucija, u svojstvu izlagača, učestvovali i Lu Brefor iz Svetske banke, dr Jurgen Henke iz Projekta EU za podsticanje inovacija i konkurentnosti u Srbiji, kao i Džozef Lauter iz Projekta USAID za bolje uslove poslovanja u Srbiji. Pored simbolike u odabiru mesta, ali i termina održavanja ovog skupa – „dan nakon“ Dana Evrope – visoka posećenost konferencije pokazuje interesovanje Brisela za oporavak srpskog preduzetništva, kao i stav mnogobrojnih domaćih institucija i privrednika prema potrebi da se usvoje sveži pristupi i akcije čiji je cilj stvaranje ekonomije zasnovane na znanju.